

Koop, eet & produceer fair

SAMEN ACTIEVOEREN TEGEN KINDERARBEID

Het kan u bijna niet zijn ontgaan: al maanden voert de ChristenUnie, samen met ondermeer CNV, FNV, Landelijke India Werkgroep, HIVOS, AOb, Fairfood, Stop the Traffik en Tear actie tegen kinderarbeid. Op zaterdag 29 september ondertekenden zij daarvoor gezamenlijk het Waterloopleinakkoord. Ook politici van PvdA, SP en CDA sloten zich aan bij dit initiatief om zo snel mogelijk alles op alles te zetten om het onrecht van kinderarbeid uit te bannen. Een overzicht van deze actie.

Wat is nu precies kinderarbeid? Daar is sprake van als kinderen die veertien jaar of jonger zijn niet of nauwelijks naar school kunnen en verplicht moeten werken, aldus de definitie van de International Labour Organisation (ILO). Is kinderarbeid voor arme mensen niet gewoon een must? "Nee", stelt Gerard Oonk van de Landelijke Indiawerkgroep resoluut, "de grootste mythe is dat kinderen die naar school gaan, zullen sterven van de honger. Met kinderarbeid neemt het kind juist de baan in van de ouder." Zijn ervaring met de katoenpluk is dat een ouder 2 euro zou

verdienen voor hetzelfde werk waar het kind nu 40 eurocent voor verdient." Het gaat om oneigenlijke concurrentie, beaamt ook Rienk van Splunder van het CNV. "Een kind verdient altijd minder dan een ouder." Volgens Oonk moeten werkende kinderen daarom ook niet worden afgescheept met avondklassen (gesubsidieerd door ontwikkelingsgeld van de Nederlandse overheid). "Laat ze gewoon dagelijks naar school gaan en volwassenen hun werkplek innemen."

TE GOEDKOOP

Maar is kinderarbeid ook een westers

probleem? "Ja, het is een probleem van ons. De vraag is: wordt je nog geraakt door deze andere kant van globalisering", aldus vakbondsman Van Splunder. In sommige Oost-Europese landen en zelfs Italië is kinderarbeid nog aan de orde van de dag. Bovendien: als een product hier onwaarschijnlijk goedkoop in de winkel ligt, dan weet je als consument dat ergens in de productieketen is bezuinigd: of door slechte arbeidsomstandigheden te creëren voor volwassen werknemers of door kinderen het product te laten maken. Een prachtige maar toch verdacht goedkope spijkerbroek met

het label 'made in India' is hoogstwaarschijnlijk onder slechte arbeidsomstandigheden of door kinderhandjes in elkaar gezet. Ook andere katoenen kleding, stenen tegels of chocolade zijn vaak niet op een faire manier geproduceerd.

WEES TRANSPARANT

Maar hoe kun je er als consument nu zeker van zijn dat je spijkerbroek of chocola of vloertegels op een faire manier zijn geproduceerd? Op dit moment zijn er al enkele kledinglabels (zoals het blauwe made by label) die eerlijke kleding garanderen. Maar veel winkeliers weten eigenlijk zelf niet eens hoe hun product precies is gemaakt, laat staan dat ze het hun argeloze klant kunnen vertellen. Terwijl de klant het wel wil weten. Bram Verkerk van Solidaridad vertelt dat 85% van de consumenten nu wel eerlijke producten wil kopen, maar eenvoudigweg niet weet waar die te vinden zijn. Daarom pleiten onder andere de ChristenUnie Kamerleden, Cynthia Ortega en Joël Voordewind voor een informatieplicht. Dat begint met transparantie in de keten, zo wordt kinderarbeid in het productieproces zichtbaar voor winkelier en klant. Overigens geven de beide Kamerleden de producenten eerst nog de kans dit te zelf goed regelen, middels het informatierecht.

Naast de producenten aanspreken kan onze Nederlandse overheid ook direct andere overheden aanspreken. Oonk (Landelijke Indiawerkgroep) en Van Splunder (CNV) pleitten tijdens de actiedag ervoor dat staatsbezoeken en handelsmissies worden aangegrepen om het onderwerp kinderarbeid en eerlijke handel aan te kaarten. Dat kan door NGO's te betrekken bij handels-

missies. Maar ook heel concreet door: "Bijvoorbeeld de Koningin die op 24 oktober naar India gaat en daar ter plekke het onderwerp kinderarbeid op tafel legt", aldus Oonk.

WORDT VERVOLGD

Heeft het Waterloopleinakkoord effect? Ortega: "Ik ben om te beginnen zeer tevreden met dit initiatief van het partijbureau. De samenwerking met de verschillende organisaties, het partijbureau en de fractie is zeer bijzonder te noemen. Door het ondertekenen van het Waterlooplein-akkoord is er een structurele alliantie aangegaan om te werken aan de invoer van 'kinderarbeidproef' producten en grondstoffen." Voor de ChristenUnie betekent dit bijvoorbeeld dat de partij, in de vorm van Kamerlid Joël Voordewind, tot eind 2007 samen met Fairfood en Stop the traffik bedrijven gaat benaderen met duurzame alternatieven en oplossingen voor hun gecompliceerde productieketens.

En daags na de actiedag riepen Ortega en Voordewind ook het kabinet (met steun van alle fracties in de Tweede Kamer) op tot concrete actie tegen kinderarbeid. Met als voorbeeld de grootschalige kinderarbeid in de Indiase katoenteelt. Ze stelden hierover schriftelijke vragen aan minister Verhagen van Buitenlandse Zaken en staatssecretaris Heemskerk van Economische Zaken.

Eén van de initiatiefnemers van het Waterloopleinakkoord is Shahied Badoella (hoofd communicatie & campagnes ChristenUnie). Hij concludeert: "Met deze actie geeft onze permanente campagne een geweldige impuls aan het debat over kinderarbeid. Nu spreekt men niet alleen over kinderarbeid maar er wordt ook daadwerkelijk iets mee gedaan. Zo is er nu een kamermeerderheid vóór dat koningin Beatrix in haar komende werkbezoek aan India ook vragen stelt over kinderarbeid in dat land."

MEER OVER KINDERARBEID?

Lees het op www.christenunie.nl of in de komende DenkWijzer. Deze is vanaf 8 december bestelbaar via: denkwijzer@christenunie.nl.

Jacolien Viveen

De riolering

Wereldwonder ondergronds

De belangrijkste investering van de mensheid ligt onder de grond. Terwijl mensen opkijken tegen ingenieus geconstrueerde bruggen, prachtige paleizen en hemelhoge wolkenkrabbers, ligt een constructie met een veel grotere impact onder hun voeten: het riool. De uitvinding van het gesloten riool heeft meer dan enig andere uitvinding bijgedragen aan verlenging van de levensverwachting. Het wordt daarom niet voor niets één van de zeven wereldwonderen van de Nieuwe Tijd genoemd. Opvallend genoeg vormde niet ziekte, maar stankoverlast de belangrijkste aanleiding voor de aanleg van een gesloten rioleringsstelsel. De enorme bijdrage aan de volksgezondheid bleek een onvoorzien, maar zeer welkom neveneffect. Het riool, of breder, de beschikbaarheid van goede sanitaire voorzieningen is voor ons de normaalste zaak van de wereld. Maar 2,6 miljard mensen in ontwikkelingslanden beschikken niet over sanitaire basisvoorzieningen. Gecombineerd met een gebrek aan schoon drinkwater kost dat jaarlijks miljoenen mensen het leven, vooral kinderen. Om daarvoor aandacht te vragen, hebben de Verenigde Naties 2008 uitgeroepen tot Internationaal Jaar van de Sanitatie. Ik hoop dat dit jaar voor miljoenen mensen net zo veel zal betekenen als de aanleg van het gesloten riool een eeuw geleden voor ons.

Tineke Huizinga, staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

